

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Udviklingen i den nuværende økonomiske situation er af meget alvorlig karakter, og de nyligt vedtagne midlertidige love om stop for stigninger i priser og indkomster har kun til formål i en kortere periode at afskære mulighederne for pris- og lønstigninger, således at den økonomiske situation ikke yderligere forværres.

En egentlig opretning af situationen kræver imidlertid fastlæggelse af en mere langsigtet økonomisk politik, og regeringen har derfor i tiden efter de midlertidige loves vedtagelse indledt forhandlinger herom med arbejdsmarkedets parter og erhvervenes organisationer.

Disse forhandlinger har været ført med det formål at danne grundlag for en flerårig politik til mindskelse af underskuddet på betalingsbalancen og fremme af beskæftigelsen, og forslaget skal i sammenhæng med de øvrige af regeringen samtidig fremsatte lovforslag ses i lyset heraf.

Forslaget indebærer, at lønstigninger, der ikke var gældende inden den 31. december 1979, ikke kan gennemføres i lovens gyldighedsperiode. De aftaler, der indgås i strid med loven, er ugyldige, og krav om højere løn, der støtter sig på en sådan aftale, kan ikke søges håndhævet gennem det fagretlige system eller ved domstolene. Spørgsmålet om, hvorvidt en aftale er gyldig eller ej, vil derimod altid kunne forelægges domstolene til afgørelse.

Samtidig indebærer den foreslåede prislovgivning, at alene de lønstigninger, der tillades i medfør af nærværende lovforslag, kan indregnes i priserne.

Endelig medfører forslaget, at der i intet tilfælde i medfør af kollektivt overenskomst kan rejses krav i forslagets gyldighedsperiode over for modparten om lønstigning i denne periode, og at de sædvanlige overenskomstretlige regler for behandling af sådanne krav ikke kommer til anvendelse.

Derimod berører lovforslaget ikke det fagretlige system. Arbejdsnedlæggelser med det formål at skaffe sig lønstigning i strid med lovforslagets be-

stemmelser vil således savne et lovligt formål og vil derfor være overenskomststridige.

Forslaget hindrer derimod ikke, at lønforhøjelser, der er gyldigt aftalt, fastsat, eller godkendt inden den 31. december 1979, gennemføres i stopperioden. Allerede aftalte forhøjelser på grundlag af anciennitet, overgang fra ungarbejder- til voksenløn, ændring af lærlingeløn, både under læretiden og ved overgang til svendeløn, dyrtidsregulering, jfr. lovforslagets § 4, taktreguleringer af lønningerne, jfr. forslaget § 2, satsforhøjelser og forhøjelsen af garantibetaling pr. 1. marts 1980, m.m. vil således ikke blive berørt af lovforslaget.

Forslaget hindrer ikke, at overenskomst- eller aftaleparterne i forslagets gyldighedsperiode udveksler krav til de nye overenskomster eller aftaler og heller ikke, at der forhandles som sædvanligt i forbindelse med fornyelsen af overenskomsterne pr. 1. marts 1981 eller senere.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen i *stk. 1* indebærer, at der hverken ved kollektivt overenskomst eller aftale eller ved individuel aftale indgået efter lovens ikrafttræden kan ske forhøjelse af den løn, der var gældende pr. 31. december 1979.

Det samme gælder ensidig fastsættelse af lønvilkår.

I tilfælde, hvor en før lovens ikrafttræden indgået aftale om højere løn skal godkendes eller accepteres af en kompetent forsamling, en hovedorganisation, en minister, et nævn eller lign., før den har fulde retsvirkninger, kan en sådan godkendelse ikke meddeles efter lovens ikrafttræden med virkning for lovens gyldighedsperiode.

Det afgørende for, om en aftale m.v. er gyldig eller ej, er herefter, om den var retligt bindende før den 31. december 1979. Hvor et formkrav er en egentlig gyldighedsbetingelse, skal således også et sådant krav være opfyldt før den 31. december 1979, hvis aftalen skal være gyldig i lovens forstand.